

Makói Népijság

A DEMOKRATIKUS NEMZETI BIZOTTSÁG LAPJA

A dolgozó társadalom hatalmas arányú összefogása volt a makói aratási ünnepség

Rajk László a spekuláció, infláció és a feketepiac elleni küzdelemlről, Kartavcsenkó alezredes a szovjet-magyar barátságról, Kállai Gyula miniszterelnökségi államtitkár a reakció megsemmisítéséről beszéltek

Több mint 10 ezer ember ünnepelt vasárnap Makó főterén

Hatalmas arányú előkészületek után vasárnap rendezte meg impozáns aratási ünnepségét a Magyar Kommunista Párt makói szervezete. Páratlan arányú embertömeg gyűlt egybe az ünnepségre közelről és távolról. Koszik, szekerek, különvonatok ontották az emberek hatalmas sorait a felvirágozott, lobogódiszes város utcáin a Főterre, ahol az ünnepség lezajlott.

A tulajdonképeni ünnepség szombaton délután kezdődött meg, amikor a Szegedi-utca végén felállított diadalkapunál küldött-ség fogadta Kiss Imre polgármesterrel az élen a Budapestről érkező Kállai Gyula államtitkárt és Rajk László nemzetgyűlési képviselőt, aki feleségével érkezett Makóra.

Kiss Imre polgármester meleg szavakkal köszöntötte a vendégeket és különösen azt hangsúlyozta ki, hogy a Kommunista Pártnak nagy örömet jelent, hogy éppen az a párt, amelyet pusztító és ártalmas színben akartak a multban feltüntetni, ma azt bizonyíthatja be, hogy az ország újjáépítésének munkájában élen jár.

Az üdvözlést Rajk László köszönte meg, aki kijelentette, hogy minden erő összefogása létezik az országnak. A nemzeti egységet a dolgozók közössége jelenti, amelyben helye van a munkásnak, parasztnak és a haladó értelmiségnek.

Az üdvözlések után a vendégek autóján a Kommunista Párt székházába hajtottak, majd résztvettek a párt taggyűlésén, utána pedig látogatást tettek az orosz katonai parancsnokságon, ahol Sápkin őrnagy, városparancsnok és Kartavcsenkó alezredes be-szélgettek el meleg és szíves hangulatban a fővárosi vendégekkel és a város vezetőivel.

Este a Gazdasági Egyesületben vacsora volt, amelyen a vármegye és város vezetőségén kívül az orosz katonai parancsnokság képviselői, a pártok küldöttei és nagyszámu vendégsereg vett részt. A megjelenteket Farkas Imre köszöntötte, majd Szabó József párttitkár bejelentése után az orosz katonai parancsnokság

réséről Sápkin őrnagy, Kartavcsenkó alezredes és Csekminyov kapitány, utána a pártok kiküldöttei mondottak rövid felszólalást. Tóth György rendőrkapitány a volt spanyol önkéntesek nevében köszöntötte Rajk Lászlót, mint volt spanyolországi harcost és parancsnokot.

Az aratási ünnepség

Vasárnap délelőtt már a korai órákban hatalmas néptömegek vándoroltak végeláthatatlan sorokban a Főter felé. A Korona Szállóval szemben emelt, virágborított dísztribün körül egyre feketébbek lettek a sorok. A felvonult embertömegek zászlóerdeje egyre sűrűbb lett, a feliratos jelszavas táblák pedig mind jobban elborították a teret.

Fél 10 órakor megkezdődött a dolgozók egyetemének impozáns felvonulása. A Dessewffy-ter felől indult meg a menet, a Teleki-utca és a Szent János-térén át kanyarodott be a Főterre. Elöl a Szociáldemokrata Párt zászlós csoportja nyitotta meg a menetet, majd a dalárda, utána a Kommunista Párt hatalmas oszlopa következett, azután a vidéki küldöttségek, Mezőkovácsháza, Nagykamarás, Apátfalva, Mezőhegyes, Csánádpalota, Bánkút, Püspöktele, Ólőrdéák, Kükesháza és még számtalan sok környékbeli és távoli vidéki csoport.

Ezután a szakmák jelképes és feldíszített kocsisora következett, élénk tetszést váltva ki a nézőközönségből. A menetet zenekar kísérte.

A díszes emelvényen a szónokok és vezetők már elhelyezkedtek amint végetért a menet, megkezdődött az aratási ünnepség.

Szabó József párttitkár megnyitja az ünnepélyt

A Petőfi Dalkör éneke után Szabó József párttitkár emelkedett szólfára s nyitotta meg az ünnepélyt.

Beszéde elején kegyeletos szavakkal emlékezett meg a Vörös Hadsereg hősi halottairól, majd a Magyar Kommunista Párt mártírjairól, akik a felszabadulási küzdelemben haltak hősi halált.

Az ünnepség résztvevői percekig tartó néma csenddel áldoztak emléküknök.

Ezután üdvözölte a megjelenteket, köztük Rajk Lászlót és Kállai Gyulát, a pártok képviselőit, az orosz parancsnokság kiküldötteit, a város és a megye vezetőit. Köszöntötte azokat, kik a szorgos dologidőben időt szakítottak és megjelentek az ünnepségen, majd megnyitotta az aratási ünnepélyt.

Szabó József beszéde után a különböző foglalkozási ágak képviselői mondtak rövid beszédeket. Erdei Ferenc a hagymakertészek, Diós István az új birtokosok, Diós Sándor a földrendező tanács, Szelezy József a vasutasok, Nyilasi László a postások, Cser József a kisiparosok, Gubacs Mihályné a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége és Cseh István, 12 éves fiú a magyar gyermek ifjúság nevében köszöntötte a budapesti és a vidéki vendégeket, a nagygyűlés halgatóságát, majd méltatták az első szabad aratási ünnepély jelentőségét.

Rajk László beszéde

— Mi egy olyan ünnepre jöttünk össze ma — kezdte beszédét — amelyik a magyar történelemben eddig még egyedülálló. Először történt meg annyi sok százezstendő után, hogy Magyarország hárommillió koldus-paraszta felszabadult, először történt meg Magyarországon az, hogy egy szabad, demokratikus Magyarországon szabad aratás van és e szabadság első kenyerét sütötték. Tudjuk azonban, hogy ünnepléssel, jelszavakkal, ígéretekkel nem fogjuk előre vinni az ország sorsát. Az ünnepünk rendkívül sok gonddal van megterhelve, nyomnak a napi gondok, nyom a spekuláció, a feketepiac, nyom a reakció és nyomnak azok a kilátástalanságok, amelyek még mindig fölternyosulnak Magyarországon dolgozó népe előtt. A mi ünnepünket akkor fogjuk megünnepelni igazán, ha egy erős merítünk az eddigi eredményekből arra, amit még el kell végeznünk. Hogyha levonjuk a tapasztalatokat abból, ami eddig történt, hogy erős és

irányt merítsünk arra, amit mi nekünk el kell végeznünk.

— Elvtársak! Makó népe! A mai napon felszabadulásunk óta Magyarországnak egy fontos történelmi szakasza zárult le. Ennek a történelmi szakasznak decembertől, januártól kezdődőleg egészen mostanáig kettős feladata volt. Az első az, hogy gazdaságilag helyreállítsuk a fasizmus romlásait, a német nácioknak rablásait. A másik az, hogy ezzel párhuzamosan az ország demokratikus berendezését megszilárdítsuk. Mondhatjuk büszkén, hogy ezt a kettős feladatot elvégeztük, a dolgozók első ütközetét megnyertük. Sikerült a nagyipari városokban nagyban és egészben a legfontosabb ipari üzemek alapjait, sikerült nagyban és egészben a legfontosabb termelési ágakat újból elindítani és sikerült mindjárt az első hetekben megoldani a magyar parasztság ezerszázados pörét és végrehajtani egy olyan földreformot, amely földhöz juttatta a magyar nincstelen parasztság túlnyomó nagy többségét.

— Az események és a tények azt mutatták, hogy a városokban az ipari munkásság és a falu dolgozóit olyat tettek, amint megállt Európa szeme és kiváltotta egész Európa elismerését, csodálatát. Ennek köszönhető az, hogy ma mindenütt megbecsüléssel és tisztelettel néznek Magyarországra és a mi nagy szomszédunk a Szovjetunió megcséjt és baráti jobbát nyújtotta.

— A magyar újjazdák és földmunkások bebizonyították azt, hogy vezetőjüknek, a Kommunista Pártnak és a magyar nép nagy tanítómesterének, Rákosi Mátyásnak igaza volt akkor, amikor azt mondotta, hogy Magyarországot két társadalmi osztály biztosítja az újjáépítés, az újjászülés frontján: a magyar parasztság és a városi ipari munkásság.

— Országépítő munkánkban halánkat, köszönetünket kell tolmácsoljam a nagy Szovjetunió népeinek és annak vezérének, Szálin generalisszimuszának, az Ellenőrző Bizottság vezetőjének, Vorosilov marsallnak és a szov-

jet hatóságok minden egyes képviselőjének. Ahhoz, hogy mi ezt az eredményt fél tudtuk mutatni, ők voltak azok, akik óriási támogatást nyújtottak nekünk.

— Az első ütközetet megnyertük — folytatta beszédét. — Ma, amikor ünnepeljük a szabad, demokrátiás magyar földön az első szabad aratást és az első szabad kenyeret, akkor ünnepeljük ennek az első ütközetnek a megnyerését is. De ez az első ütközet csatárahívás, a második ütközet megnyeréséért, mert legyünk tisztában azzal, hogy ma Magyarország összes kérdései még koránt sincsenek megoldva. Legyünk tisztában azzal, hogy ma úgy a városok dolgozóit, mint a falvak lakóit rendkívül sok gond nyomja és rendkívül sok veszély fenyegeti. Mi, kommunista soha nem titkoljuk el a nehézségeket, soha nem akarjuk a dolgozó tömegek figyelmét elterelni a tulajdonképeni veszélyektől. Meg kell tehát mondanunk azt, hogy úgy a városi ipari munkásságot, mint a magyar parasztságot és ezen belül legelsősorban a magyar új gazdákat

a féktelen spekuláció, az infláció és a reakció fenyegeti.

— Meg kell mondanunk azt, hogy a magyar gazdaságszféra, ha eredményesen betakarította a maga termését, nincsen még biztosítva afelől, hogy a spekulánsok és feketézők nem fogják-e kiforgatni mindenikből, nem fogják-e elrabolni tőlük a legkülönbözőbb fondorlattal a termésük eredményét.

Harc az infláció ellen

— Minélünk ma, amikor termés után vagyunk, ezekre a veszélyekre kell összpontosítani minden figyelmünket. Meg kell keresnünk annak a módját, hogyan tudjuk egy lépéssel előbbre vinni a demokratikus Magyarországot építést, hogyan tudjuk biztosítani a magyar gazdáknak és ipari munkásságnak azt, hogy az ő munkájuk eredménye az övéké is maradjon. Eppen úgy, mint ahogyan a mi ütközetünk első szakaszában kiválasztottuk azt a láncszemet, amelyen keresztül elláthatjuk a várost és megfelelő élelmiszertől és a falvakat is megfelelő termelői eszközzel, éppen úgy ki kell keresnünk most ütközetünk második szakaszában is ezt a láncszemet, amelyen keresztül megmenethetjük a magyar társadalmat az inflációtól, a spekulációtól és a reakció minden mesterkedésétől. A mi első ütközetünkben ez a láncszem a vasút helyreállítása volt, mert a vasúttól függött az, hogy tudunk-e élelmiszert szállítani a munkásságnak és a munkásság részéről tudjuk-e szállítani a termelői eszközöket a parasztság részére. Most, hogy ezt megoldottuk,

a mi ütközetünk második szakaszának a láncszeme az infláció elleni harc.

— Itt kell minden eszközt megkeresni arra, hogy a mi munkánk eredményes legyen és a mi ütközetünk győzelmesen tudjon befejeződni. Ennek a harcnak egyik óriási előfeltétele az, hogy az élelmiszereellátásnak a frontján a fekete árakat mellőzni tudjuk, ellátni a városok lakosságát megfelelő élelmiszertel. Ha

mi a városokban — államilag ellenőrizve — rendes, normális áronon megfelelő élelmiszermennyiséget tudunk biztosítani a lakosságnak, akkor nincs fekete piac. Hogyha a falvak részére az ipari termékekkel rendes áron tudjuk biztosítani és leszállítani, akkor nem lesz értelme annak, hogy az új gazda ezerpengőért adjon egy kis szerszámmért, amikor az államtól olcsón és talán békebeli áron meg tudja kapni.

— Az infláció ellen tehát úgy tudunk eredményesen küzdeni,

hogyha a falvak részéről megfelelő élelmiszertel tudjuk közigazgatási úton ellátni a lakosságot, a falvak pedig megfelelő olcsó áron iparcikkkel.

— Meg kell mondanom, hogy bármilyen kicsinynek látszik ez a probléma, ez ma a magyar gazdasági és politikai élet legnagyobb kérdése. Ha ezt nem tudjuk megoldani, a magyar parasztságot a feketézők, az üzérkedők, a spekulánsok a fekete áronon keresztül mindenéből ki fogják forgatni. Ha nem tudjuk megoldani ezt a fenyegető veszélyt, az ipari munkásság az éhínség küszöbére fog sodródni.

Az új terménybeszolgáltatási rendelet

— A Kommunista Párt a földművelésügyi miniszteren keresztül egy olyan terménybeszolgáltatási rendeletet dolgozott ki, amely nem sérti a parasztság érdekeit, de a mennyiség mégis biztosítani fogja a városok élelmiszertel való ellátását. Ki kell jelezni azt, hogy ennek az ütközetnek megnyerése igen nagy mértékben attól függ, hogy a parasztság megérti-e azt, hogy ennek a rendeletnek eleget kell tennie.

— Én meg vagyok győződve arról, hogy akkor, amikor a Kommunista Párt a földosztásnál azt mondta: adjuk nyugodtan a földet az új gazdáknak, mert meg fogják művelni és nem tévedett, akkor meg vagyok győződve arról is, hogy most sem tévedett, amikor azt mondta, hogy az új gazdák megértik azt, hogy teljesíteni kell nekik ezt az áldozatot, és teljesíteni is fogják a nemzet érdekében.

— Akkor, amikor a parasztság részéről ez a nem súlyos áldozatot kérjük, a Kommunista Párt leghatározottabb szándéka az, hogy a kormány vele legyen lépéseket abban az irányban, hogy az összes iparcikkkel, amikre a parasztságnak szüksége van, tiltás el attól, hogy feketézőkben és spekulánsokban keresztül jusson el a gazdákhöz. A Kommunista Párt követelni fogja, hogy ezeket az iparcikkokat állami úton, olcsó áron, a földművelésügyi minisztérium keresztül juttassák el a magyar gazdákhöz és hozzá azon az alapon, ami a terménybeszolgáltatáson felül mint gabonafelesleg megmarad a fiatal, új gazdáknak, azt ne olcsó és semmitértő papírpénzért kelljen eladni, hanem helyette értékes, szükséges iparcikkokat és termelői eszközöket kapjon cserébe. Nagyon komolyan felhívom a magyar gazdáknak a figyelmét arra, hogy vigyázzanak, legyenek rése, mert máris, az aratás után a spekulánsok előzőnítotték a falvakat és a gabonának má-

zsájáért ezer és ezer pengőért ígérnek.

Mindenből kiforgatja a gazdát a spekuláció

— Hízlottam itt, mikor beszéltem a gazdákkal, hogy egyes helyeken két-három ezer pengőért adnak egy mázsa gabonáért. Figyelmeztetem az új gazdákat, vigyázzanak, mert

a kecsesgőzű üzlettel ki fogják őket forgatni mindenükből.

— Hiába fogják két-három ezer pengőért eladni ma a gabonát, és holnap 4, holnapután 5 ezerért, mert ha az inflációt, a pénznek elértéktelenedését nem fogjuk tudni megállítani, holnapután a maguk kétezer pengőjével annyit érnek, mint ma esetleg két-három száz pengővel.

— Figyelmeztetem az új gazdákat arra is, hogy addig is, amíg meg fog jelenni az új rendelet, pár napon belül, ne dőljenek be ennek a kecsesgőzű üzlettel. A Párt elköveti szándéka az, hogy az új gazdáknak a termelésfeleslegért cserébe nekik olyan szükséges termelői eszközöket juttasson, amik gazdaságában nem nélkülözhet. A Párt részéről ez nem olcsó propaganda, amivel meg akarja tévesztetni a gazdákat, mert a Párt mindig önzően a magyar gazdák, a magyar földmunkásság és az új gazdák érdekeit képviselte. Most is, amikor ezeket a figyelmeztető szavakat megteszem, teszem azért, mert a Párt szívén viseli a magyar gazdák sorsát és meg akarja kímélni őket attól, hogy annyi sok áldozatos munka után a spekuláció kiforgassa mindeükből.

— Amikor mi tavasszal elkezdtük építeni az új demokratikus Magyarországot, sokkal nehezebbek voltak a körülmények mint ma. Mégis győztünk a harcunk és ma, amikor könnyebb, kisebb feladatokkal kell megküzdünk, ezáltal is biztosan győzni fogunk! Győzni fogunk annak a jegyében, hogy a Párt együttműködésben halad testvérpártjával a Szociáldemokrata Párttal és a parasztság két nagy pártjával, a Független Kisgazda és Nemesi Párttal együtt. Ezzel az egyetleggel a munkásság és parasztság szövetségével előre, a második ütközet megnyerésére, az infláció, a spekuláció és reakció megsemmisítésére törekszünk.

A beszédet sokszor szakította meg a tetszés és helyeslés ki-robbanó ereje. A végén pedig lelkesen ünnepelte a hatalmas tömeg a Magyar Kommunista Pártot és Rákosi Mátyást a Párt vezérét.

Kartavassenko a Szovjetunió nemzetek örök békében akarnak élni a magyar nemzettel.

Az éljenek elcsitulása után Kartavassenko alezredes lépett a mikrofon elé és orosz nyelven mondotta el beszédét, amelyet Sándor Károly középiskolai tanár tolmácsolat magyar nyelven.

— A Szovjet haza nevében beszélek. — kezdte — a munkások, földművesek győzelmes Vörös Hadseregének katonái nevében. A Szovjetunió nemzetek nevében.

— A multban hazám nemzeti egyrészt az ott lévő imperializ-

tikus burzsoá rendszerrel, másrészt a külföldi országok imperialistái által el voltak nyomva. A dolgozók nehéz feltételek mellett elviselhetetlen életet éltek. Azonban 1917 októberében a mi nagy országunk nemzeti és bolsevik-kommunista párt és Lenin-Sztálin elvtársak vezetése alatt győzelmesen befejezték a Nagy Októberi Forradalmat.

— Attól az időtől a Szovjetunió népei saját országukat maguk irányították és az állam élére munkás földműves-kormányt állítottak, amely mindenben a népi akaratát érvényesít, a dolgozók érdekében irányítja és fejleszti az államot. Kezdetben a Szovjetunió népeinek nehéz volt kiépíteni az új, fiatal államot, mert egyedül voltunk, országunk pedig nemzetgazdasági szempontból elmaradott volt.

— A dolgozók sok fáradtságában és véres verejtékében került a fiatal köztársaság megvédése a külföldi hódító támadásoktól, hogy az új szociális társadalmat kiépíthesse. Hazánk munkásai teljes bizalommal tették le sorukat a kommunista párt kezébe és nem is csalótkoztak. Lenin-Sztálin belreviki kommunista pártja sok és nehéz akadályokon keresztül az óhajtott eredményekig vezette hazánk népeit. Megalapozva a szociális társadalmat, országunk népei új boldog élethez jutottak el. A Szovjetunió hatalmas iparálm lett, ahol a földművelést gépekkel végzik, sok új város, gyár, üzem, szanatórium és gyógyintézet fejlődött ki. Nagy virágzásnak indult a tudomány is, minden munkásnak meg van a módja, hogy tehetségét tetszés szerint tudományában, technikában fejlessze. A Szovjetunió és kormányja a nemzetgazdaság minden ágában teljes erejéből támogatja a produktív erőket s a Szovjetunió így módon a dolgozók virágos kertjévé alakult át.

— Azonban 1941 júniusában a békés dolgozó munkásokat, parasztokat és a szovjet értelmiséget hirtelen, bandita módon háttámadta a fasiszta Németország. Hitler és fasiszta banditák megrehanta a Szovjetuniót és Európa többi államait. Hitler megakartá hódítani a Szovjetuniót, hogy kizsákmányolja annak természeti kincsét és a Szovjet népeit rabslógává akarta tenni. Amde Hitler ármánykodása nem sikerült, mert mi zúztuk szét Hitler Németországát.

— A győzelmes Vörös Hadsereg Hitler hadsereget, Hitler országot és Hitler által Európában létesített új rendszert megsemmisítette. Hitler imperialisztikus Németországát úgy szétzúrtá, hogy az többé nem lesz képes a Szovjetunió és a világ bármely szabadságot szerető nemzete ellen háborút vezetni.

— A bolsevik-kommunista pártnak, a Szovjetunió kormányának és a Szovjet népeinek vezére, Sztálin generalisszimusz elvtársnak felszólítására a szovjet nép s annak diadós győzelmes Vörös Hadserege megsemmisítette ellenségét. A szovjet nép a legkisebbtől a legnagyobbig vállalt vállhoz vetve védelmezte szeriet hazáját, mert mi szeretjük hazánkat és szeretjük Sztálint, mint édesapánkat és ezért az ellenséggel az utolsó lehetőleg harcunkat, addig amíg vert a

szívünk, míg meg nem aludt a vér az ereinkben.

— Győztünk, mert a Szovjet-unió s annak gazdasági berendezése erősebbnek és kifortóbbnak bizonyult Hitler győztünk, mert, népünk a háború veszélyében erkölcsileg egységes volt, politikailag pedig a szeretet pártja és kormánya köré csoportosult. Ez az egység erősebbnek bizonyult, mint a fasiszta Hitler s annak propagandája, mely következtül népeket hivatni a Szovjet-unió népei között lévő egységre.

— Mi azért is győztünk, mert a Vörös Hadsereg erősebbnek bizonyult az annyira földicsért, rabló fasiszta hadseregnél és a Szovjet-Sztálin haditaktika kiváló volt mint az ellenségé. De győztünk azért is, mert a mi igazságos harcunkat támogatta a szövetségesek haladó emberisége és Hitler Németországa által elnyomott nemzetek is.

— Azonban mi — legyőzve az ellenséget — nemcsak saját szabadságunkat, becsületünket és hazánk függetlenségét védjük meg, hanem segítséget nyújtunk a németek által meghódított nemzeteknek is. A határokon túra üztük ezeket a középkori barbárokat és a felszabadított népeknek lehetőséget adunk, hogy országukban olyan életet éljenek amelyet maga a nép óhaj.

— Magyarország területén is szétszúrtuk a fasiszta haderőt, bár itt nagyobb ütközetekre került sor, de az ellenség még sem bírta tartani magát. A magyar fasiszták, Szálasi hívei és hasonló reakciók a végső nehéz harcokban még egy utolsó segítséget akartak adni Hitlernek, azonban kísérletük nem sikerült, mert a Vörös Hadsereg hatalmas csapásai folytán megsemmisültek. Azonban ezek is és a Hitler Németországa oldalán résztvevő, a Szovjetunió ellen folytatott háborúnak első magyar szervezői, mint háborús bűnösök szerepelnek a Szovjet népei ellen. Ezek felelősek a magyar nép előtt, amely nélkülözött és áldozatokat hozott ebben a véres háborúban.

— A történelem igazolja, hogy a magyar fasiszta haderők nálunk, a Szovjetunióban Sztálin-grád és Voronyezs alatt voltak, de ok éppúgy, miként a németek is megismerték a Vörös Hadsereg erejét, csapásait és megsemmisültek.

— A Szovjet nemzetei ilyenkor Nyevszkij Sándor kiváló orosz hadvezér szavait emlegetik, mely szerint: „Aki karddal támadott meg bennünket, az kard által pusztul is el, ezen az alapon állott és fog állni az orosz föld.”

— Azonban mi nem óhajtunk bosszút állani Magyarországon népeink, mi csak egyet óhajtunk, hogy a történelemnek ez a része többé sohasem ismétlődjék meg. Ez csak egy feltétel mellett lehetséges.

ha a magyar nemzet a jelenben leszámol a háborús bűnösökkel, ha felszámolja a fasiszta és reakciós törekvéseket és ha a magyar nemzet véglegesen likvidálja a fasiszta propagandát és meg szabadul a fasiszta bolondító

gondolatoktól, amelyet Magyarországon két és féltizeden keresztül erősen terjesztettek.

— Én hiszem, hogy ebben a törekvésükben nagy segítségükre lesz a Magyar Kommunista Párt, amely ezt az aratóünnepélyt rendezte. Ez a párt nagy segítséget nyújt a magyar nemzetnek, mert megtalálja az élet új és helyes útját. A Magyar Kommunista Pártnak elég ereje és rátermettsége van, hogy megoldja ezt a feladatot és nem kímél fáradságot, ha a nép érdeke ezt kívánja.

A Szovjetunió nemzetei örök hátkában akarnak élni a magyar nemzettel. Erősítések meg és fejlesszések a barátságát a Szovjetunióval.

— A Szovjetunióval való kapcsolatok kimélyítése érdekében alakítottuk magyar-orosz művelődési egyesületeket, hogy ezeken keresztül ismerjék meg a valódi igazságot, hogy miképpen élnek a mi hazánkban. Úgy építettek fel az új demokratikus Magyarországot, hogy annak állami szervezete a nemzet dolgozói többségének; a munkásság, földművesparasztság és értelmiség érdekeit szolgálja. Határozottabban és bátrabban intézték el a háborús bűnösök ügyeit. Gyorsabban likvidálták a háború következményeit, fejlessztek a mezőgazdaságot, ipart és kereskedelmet.

— Eljen a győzelem Hitler Németországa és a faszizmus felett!

— Eljen a fasiszta Németország feletti győzelem megszervezője, Európa népeinek a fasiszta elnyomás alól való felszabadítója, a nagy Sztálin!

— Eljen a Vörös Hadsereg, a győzelmei hadserege!

— Eljen az új, demokratikus Magyarország!

— Eljen Magyarország és a Szovjetunió nemzetei közötti örök béke!

— Eljen a Magyar Kommunista Párt!

A Szovjetunió és Sztálin generalisszimus, valamint a Vörös Hadsereg ünneplése volt az a sokszor kirobant lelkes tetszés, amely az alezredek beszédét megszakította, majd a hatalmas tömeg a beszéd végén szólni nem akaró lelkesedéssel tüntetett a szovjet-magyar barátság mellett.

A reakció elleni küzdelem

Ezután Kállai Gyula államtitkár emlekedett szótára:

— Amikor a Magyar Kommunista Párt meghirdette az ország gazdasági újjáépítésének programját, — kezdte beszédét — kihangsúlyozta, hogy ezt a programot megvalósítani csak úgy tudjuk, ha ugyanakkor kíméletlen harcot kezdünk a reakció még meglévő erkölcsi és politikai maradványainak a felszámolásáért.

— Elvtársaim! Ne higgyétek azt, hogy a német faszizmus katonai veresége után, a reakció és a faszizmus végérvényesen megsemmisült. Nagyon jól láthatják itt a vidéken, hogy a reakció még éber, a reakciónak még van ereje, s a reakció meglévő erőit mozgósítja a munkásság és a parasztság ellen. A reakció elleni harc tehát, elvtársaim, változatlanul napirenden van, sőt ma fokozott mér-

tékben kell küzdenünk a reakció ellen, mert csak így tudjuk ezt a munkát befejezni, amelyet az ország újjáépítésével elkezdünk.

— A reakció előretörésének több oka volt, így az is, hogy a régóta esedékes kormány-rekonstrukciót bizonyos külpolitikai megfontolások alapján nem tudtuk idejében keresztülvinni, de a Magyar Kommunista Párt vezetői, a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front pártjai, a reakciónak ezzel az előretörésével szemben az utóbbi hetekben nagyon komoly ellentámadásba mentek át. A kormányból a reakciós minisztereket eltávolítottuk és három olyan miniszter helyett, akik a magyar nép ellen dolgoztak, beküldtünk három komoly demokrátiát.

— A kormány megerősödésével új lendületet fog adni a magyar demokrácia munkájának. Természetes elvtársaim, ez nem jelenti azt, hogy a magyar népnek nem kell továbbra is elszántan harcolni a reakció ellen. A magyar nép demokratikus szervei álljanak ennek a harcnak az élére. A reakció elleni harcot nem lehet egyszerűen a kormányra, a kormányhatóságokra, a közigazgatási szervezetre bízni. Ennek a harcnak a sikere csak úgy van biztosítva, ha maga a magyar nép, maga a magyar ipari munkásság halad a reakció elleni harc élén.

Ezért, erről a helyről felszólított Csanád megye népét, hogy erősítse a magyar nemzeti függetlenségi front népi szervezeteit. Erősítse és támogassa a Nemzeti Bizottság munkáját. Erősítse és támogassa a földműves bizottságokat és falusi népi szervezeteit, amely a magyar nép érdekeiért küzd és a magyar nép érdekeit támogatja.

A rendőrség kérdése

— A reakció elleni ellentámadásunkról beszélve, feltétlenül kell itt szólnunk a demokratikus rendőrség munkájáról. A Magyar Kommunista Párt pünkösdi értekezletén mi erős szavakkal bíráltuk a fiatal magyar rendőrség munkáját. A Magyar Kommunista Párt kritikája építő kritika volt. Mi ezzel a kritikával a rendőrségben belül mutatkozó hibákat ki akaruk küszöbölni, a rendőrség munkáját meg akarjuk javítani, azt akarjuk, hogy a rendőrség a demokrácia védőpajzsa legyen, a rendőrség a magyar nép barátjává váljék, hogy ez a rendőrség összeforrjon a magyar néppel. A reakció azonban a mi kritikánkat arra használta fel, hogy ékei verjen a nép és a rendőrség közé, hogy a rendőrség munkáját gyalázza, annak munkáját megakadályozza abban, hogy ez valóban a nép érdekében, a reakció ellen, népeles elemek ellen irányuljon.

— Elvtársaim! Itt is tegyenek meg mindent, — folytatta — a rendőrséget itt is támogassák minden erővel. A rendőrség ne réme, hanem barátja legyen a magyar népnek és a magyar nép szeretetileg támogassa a fiatal magyar rendőrség munkáját, mert akkor a reakció nem tudja felülni a fejét sehol sem, akkor a magyar parasztság nyugodtan dolgozhat a földjén. A rendőrség jó munkája következtében a reakciós elemek így mozdulni se tudnak a nép és nemzet érdekei ellen.

— Elvtársak! A reakció elleni ellentámadásunkról szólva feltétlenül meg kell említeni azt, hogy mi kommunisták, a magyar nemzeti függetlenségi front többi pártján keresztül is jelentkezünk a reakciós törekvések ellen. A függetlenségi fronton belől a Független Kisgazda Párt az, amelyikben a jobbszárny kimerészkedett a porondra és nyíltan fellépett a Magyar Kommunista Párt és a magyar demokrácia ellen. Az ilyen kisgazdapárti reakciók ellen meghirdettük a nyílt harcot, lelepleztük őket a nép előtt, mint a nép ellenségeit. Megmutattuk, hogy ezek az elemek ugyanazt a politikát folytatják ma, amit Horthyék és Szálasiék folytattak.

— A reakció elleni harc azonban nemcsak bel-, hanem külpolitikai jelentőségű is. Elvtársaim hallottak és olvastak az angliai választásokról és a potsdami értekezletről. E két világpolitikai esemény azt jelenti, hogy a demokrácia Európa, sőt világszerte megerősödött. Angliában a munkáspárt őríasi mértékben előretört s nem a konzervatívok viszik tovább az angol birodalom sorsának intézését, hanem a munkáspárt. Ennek a külpolitikai eseménynek őríasi hatása van a magyar politikai élet további alakulására. Azt jelenti ez, hogy

a magyar reakció semmiféle külpolitikai változásra nem számíthat.

— A másik döntő külpolitikai esemény a potsdami értekezlet határozata, amely elősegíti a magyar nép nemzeti felemelkedését. Lehetővé teszi, hogy a magyar népből igazán szabadságszerető, független, szabad nép legyen. Ennek azonban legfontosabb előfeltétele az, hogy a magyar nép bizonyítsa be, hogy

igenis érdemes volt arra a bizalomra, amelyet eddig is tanúsított irányunkban a Szovjetunió.

— A reakció erkölcsi és politikai maradványait teljes egészükben ki kell irtanunk a gazdasági újjáépítés frontjáról és magából a közigazgatásból is. A Kommunista Párt az őz folyamán közigazgatási tanfolyamokat rendez, amelyeken rövid idő alatt, lehetőleg egy esztendő alatt körülbelül tízezer olyan közigazgatási szakembert képezünk ki, akik a magyar nép sorából kerültek ki. Ugyancsak célul tűzte ki a Párt, hogy a rendőrség és a hadsereg demokratikusabb tetele érdekében olyan szakiskolákat állít fel, amelyekben a magyar parasztság és ipari munkásság fiaiból nevelik ki a rendőrség és a magyar hadsereg tisztjeit és alisztejt.

— Ma Magyarországon olyan államokkal van körülveve, amelyek a reakció elleni harcban derekasán, az egész világ előtt kivették részüket.

— Szomszédaink sorában ma már ott üdvözölhetjük a nagy Szovjetuniót, azt a hatalmas szocialista államot, amelynek Európa és a világ népei elsősorban köszönhetik felszabadulásukat. Az a körülmény, hogy ma Magyarországnak 100 kilométeres szakszon határa van a Szovjetunióval és ez a határ nem a Kárpátokon túl, hanem azon innen van, garancia arra, hogy

Magyarországot a reakciónak semmiféle mesterkedése, aknamunkája nem fenyegetheti.

— A magyar demokrácia megszilárdítása a mi feladatunk. Azért kell sokat beszélnünk ma a reakcióról, mert ha az nem is győzhet, de mérhetetlen károkat okozhat még mindig a magyar dolgozó tömegeknek. Reakcióról beszélve meg kell említenünk, hogy ez alatt nemcsak a nyilasokat, Szálasiék véreskezű bandáját, hanem Horthyék 25 esztendő uralmának népeleves gyilkos vezetőit is értjük.

— Szálasiék sohasem juthattak volna uralomra, a magyar nép sohasem zuhanhatott volna ebbe a mélységbe, ha Horthyék, ezek a nemzetgyilkosok 25 esztendőn keresztül nem folytatták a magyar nép ellen a legkiméletelebb harcot, a magyar ipari munkásság, parasztság és demokratikus értelmiség minden szabadságmozgalmát bitófára nem húzták, hogyha le nem törnek itt minden olyan kísérletet, amely a magyar nép igazi arcát megmutathatta volna. Pártunknak az a célja, hogy ahol ezeket az ítéleteket kimondják, ne csak Szálasiék felett mondják ki, hanem ott legyenek Horthyék egész 25 esztendő sötét kormányzatának képviselői is.

— A szövetséges ellenőrző bizottság éppen a napokban tett ígéretet arra, hogy a magyar háborús főbűnösök közül az 50—60 legsúlyosabb főbűnőzöt rövid idő alatt kifogják szolgáltatni a magyar népek, akinek alkalma lesz megmutatni, hogy igenis kitudja felettük mondani a halálos ítéletet.

— Utoljára pedig arra kérem fel Makó népét, hogy harcoljanak az ország gazdasági újjáépítésért és harcoljanak a spekulánsok ellen, harcoljanak az ipari munkásság és parasztság szövetségéért. A reakció elleni tüntetés tört ki a beszéd végén abban a tetésben, amellyel a haligatóság fogadta Kállai államtitkár kijelentéseit.

Kiss Imre polgármester lépett ezután a mikrofon elé és zárta be a gyűlést. Köszönetet mondott a szónokoknak az elhangzott beszédért, majd hangsúlyozta, hogy ez az aratási ünnep az egyetemes dolgozó társadalom közösségének ünnepe volt. Amit hallott, pártkülönbség nélkül, mint munkaprogramot hallotta a demokratikus Magyarország felépítésének érdekében. Így kell dolgoznia az országépítés munkájában.

Déliután a Petőfi-parkban nagyszabású békebeli ünnepély volt, amely hatalmas tömeget vonzott a parkba. A népies szórakozás résztvevőit még a hirtelen támadt nyári zuhans sem tudta elmosni s a közönség végig szórakozta a mulatságos műsori.

Tagértekezletet tart a Kommunista Párt!

A makói kommunista párt felhívja az alább felsorolt utcákban lakó tagjait, hogy folyó hó 7-én este 7 órakor tagértekezletet tart a Csokonai-utcai párt helyiségében, a Türi-féle vendéglőben. A tagok megjelenése kötelező. Az utcák a következők: Szegedi-ú. Kálvin u. Hunfalvi-ú. Liget-ú. Lovinics sug. Gózmalom-ú. And-

rassy-ú. Révai-ú. Vámbéri-ú. Szunyog-ú. Sztrik Milos-ú. Hold-ú. Állomás tér, Tisza-ú. Mikszáth-ú. Szent-István Kigyó-ú. Tinódi-ú. Vezető: Nagy Lajos, Szeminárium vezető: Sonkócs Pál.

A kereskedelmi miniszter két újabb pótlékot engedélyezett a vasutasoknak

Az államvasúti alkalmazottak és postások külön státuszának megállapításával egyidőben Gerő Ernő kereskedelmi miniszter javaslatára a kormány hozzájárult ahhoz, hogy a vasutasok a rendes pótlékokon felül újjáépítési pótlékot is kapjanak április 1-ig visszamenőleg. Ezenkívül még kétféle pótlékot állapított meg a kereskedelmi miniszter. Az első igen nagy jelentőségű intézkedés az üzemi pótlékrendszernek a bevezetése, amelynek összege átlagban havi 600 pengő. A másik pótlék a művezetők, mozdonyfelvigyázók, pályamesterek, szemelő- és távirádmesterek részére az úgynevezett felelősségi pótdíj, amely átlag 300 pengő havonta. Ezt épügi, mint az üzemi pótlékot csak akkor lehet kifizetni, ha a vasutas a kötelező munkakörakat teljesítette. A kereskedelmi miniszter rendezte a túlóra kérdését is.

HIREK

— MI VAN MA? 1945 augusztus 7. kedd. Róm. kat.: Kajetan hv. Prot.: Ibolya. Napkelte 5 óra 44 p., nyugta 20 óra 26 p. Holdkelte 4 óra 26 p., nyugta 20 óra 13 p.

— Gyógyszertári szolgálat. Ezen a héten az éjszakai gyógyszerári szolgálatot az Apaffy-utcai gyógyszeráriátja el.

— Halálhíradás. Súlyos csapás érte szerkesztőségünk újságírójelöltjét, Koczás Borbálát, Edessanya, öz. Koczás Ferencné, Deák Ferenc-utcai gazdálkodó asszony hosszú betegség után vasárnap délelőtt 46 éves korában meghalt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a belvárosi református temető ravatalozójában.

— Rendőri hírek. Stírb Györgyné feljelentést tett a rendőrségnek ismeretlen tettes ellen, aki az elmúlt éjszaka bezárt kamrájából sarga kecskebőrt ellopta. — Proschka Gusztáv ny. igazgató tanító, Vásárhelyi-utcai lakos panaszkodta, hogy tegnapi délelőtt az udvari szoba ablakából ismeretlen tettes ellopta sárgásbarna levéltárcáját 6000 pengő készpénzzel, kenyérgeggyel és különféle fontos személyi okmányokkal. Alapos gyanu, hogy az utcában házról-házra járó cigány kinézésű asszony követte el a lopást. Weinberger Henrikné, Bolygó-utcai lakos feljelentést tett, hogy ruhazsekrényéből ismeretlen tettes 6 vagy 8 darab színes férfi inget, egy granadín ággyeritőt és abroszt ellopt.

MAKÓI NÉPBANK úgy a régi, mint az újonnan elhelyezett betéteket minden felmondás nélkül azonnal kifizeti.

— Felhívás. A rendőrkapitányság politikai osztálya felhívja a lakosságot, hogy akik Fereny Béla volt alispán és dr. Török István ügyvéd ellen terhelő adatokat tudnak, jelentsek a politikai osztály vezetőjénél.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek: Erdős Ernő Almási Máriával, Rozsán János Rácz Juliannával. — Házasságot kötöttek: Szabó Sándor Balázs Rozáliával, Erdős Ernő Almási Máriával. — Elhaltak: Özv. Veréb Pálné Kocsis Hermína (Hédeváry-utca 10/b.) 87 éves, Vozár Pálné Kun Erzsébet pusztatollak lakos a kórházban 64 éves, Kovács Erzsébet (Szegedi-utca 30.) 17 hónapos korában.

Csanádvármegyei Nemzeti Bizottságtól, Makó.

269/1945. ikt. szdm.

Pályázati hirdetmény

A Csanádvármegyei Nemzeti Bizottság pályázatot hirdet Magyarország felszabadításáért hősi halált halt orosz katonák dícsőségére Makón emelendő hősi emlékműre.

A pályázat feltételei a következők:

1. Az emlékműnek úgy anyag, mint méret tekintetében olyannak kell lenni, hogy a helyi viszonylatban a cél jelentőségét megfelelően kiemelve. A forma egyéni elgondolás szerinti lehet, figyelembe véve az országban már több helyen emelt emlékművek általános formáját.

2. Az emlékmű Makó város főterén vagy más alkalmas helyen nyer elhelyezést s a pályázatnak tartalmaznia kell az elhelyezésnek városépítészeti szempontból történő indokolását is.

3. A pályázatnak tartalmaznia kell az emlékmű elkészítésének körülbelüli költségét.

4. A pályázók tartoznak bemutatni:

a) az emlékmű tervezett nagyságának megfelelő 1:10 méretű rajzot,

b) az emlékmű leírását a felhasználandó anyag megjelölésével,

c) az emlékmű elhelyezését, az elhelyezésnek városépítészeti szempontból történő indokolását,

d) amennyiben a helyzet megengedi, az emlékmű teljes kivételére vonatkozó részletes költségvetést annak kijelentésével, hogy a pályázó hajlandó a munkálatokat a költségvetésben kitüntetett árték elvégezni.

5. A bírálóbizottság a legjobbnak ítélt pályaművel jutalomban részesíti, azonban ezen túlmenően sem a pályamunkáért, sem a költségvetésért munkadíjat nem írt s fenn tartja magának a jogot, hogy a beérkezett pályaművek között szabadon válasszon.

6. A legjobbnak ítélt pályamű a Nemzeti Bizottság tulajdonába megy át s a pályázó az elkészítésre vonatkozóan a Bizottsággal külön megállapodást létesít.

7. A pályázatok határideje 1945. évi augusztus 15. A pályamunkákat a Csanádvármegyei Nemzeti Bizottság elnökének (Makó, vármegye-háza) kezéhez kell átnyújtani, vagy postán beküldeni.

8. A pályaművek elbírálása a Nemzeti Bizottság által történik s a Bizottságnak jogában áll a pályaműveket a pályázat eldőlte után kiállítani.

Makó, 1945 augusztus 4.

Dr. Báron Ferenc s. k. Farkas Imre s. k. titkár. 5974 elnök.

GYÁSZJELENTÉS.

Megtört szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a szeretett drága jó férj, edesapa, nagypapa, testvér és rokon

Szántó József

nyug. MAV üzemi alstisz életének 57-ik, boldog házasságának 4-ik évében rövid, súlyos szenvedés után visszaadta nemest lelkét Urának. Drága halottunk hült tetemet f. hó 7-én délután 6 órakor az újjáérosi ref. temető ravatalozójából helyezték nyugalomra, ugyanabba a temetőbe. Makó, 1945 augusztus 6.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD.

Lakd.: Pilsudsky-ú. 79.

Csanádvármegyei Nemzeti Bizottság Makó.

Felhívás

A Csanádvármegyei Nemzeti Bizottság felhívja mindazokat, akik Szalai Antal alhadnagy, aki 1939 október hó 1-től 1940 november hó 8-ig a 30. honv. zászlóaljnál teljesített szolgálatot, Bódi Lajos tartalékos őrmester (járásbíróági főtiszt) és Agoston Lajos tsz. őrmester, makói Baross-ú. 22. sz. a. lakosok ellen esetleges népeleves, vagy jobboldali politikai magatartás miatt tudomással bírnak, hogy ezt a Csanádvármegyei Nemzeti Bizottsággal mielőbb közöljék.

Makó, 1945 augusztus 1.

Farkas Imre s. k. 5973 Nemzeti Bizottság elnöke.

Értesítem a t. öröklött közönséget, hogy

malmommal megindultam.

Vámorlást (csorolást) és darálást vállalkozok. Ugy beszolgáltatandó, mint szabad búzárt napi árban vásárolok. **Újvárosi Hengermalom**, Justh Gy. u. 59. 5795

Teljesít és ruhafestéket jótállással készítő Jó József vegyipari vállalat Makó, Rákóczi-ú. 17. 5885

ERTESÍTEM a lakosságot, hogy bármilyen tűzrevalót veszek, napraforgó, ízék, rózsa, csutkaszár is lehet úgy a helyszínen mint házhoz szállítva. Almási-ú. 6-b. 5841

Egy kovácsoság és egy tanoncot felveszek, egy jó ruganyos hajtokosci eladó. Szegedi-utca 21. 5870

Búzárt és kukorikát adok használt ajtóért és ablakért. Ert. Ardios-utca 28. 5999

1000 P jutalmat adok a becsületes megtalálónak vagy nyomravezetőnek, aki az arany nyakláncomat megtalálta a Petőfi-parktól a Megyeház-utcaig terjedő útvonalon. Cim: Arany János-ú. 8. 5971

Egy kétételes bikaborjú eladó. Veres-ú. 13-b. 5977

Akivásárnap éjjel a Hagymaházból, a rádióállványról kalapot elvitte, hozza vissza a Hagymaházba, mert egy ott élő nő látta és személyesen ismeri, ellenkező esetben feljelentem teszek ellene. 5983

Egy időtök mély gyermekkosci eladó. Szentháromság-ú. 34. 5980

Embert keresek 800 n-öl gyökér megkaplására és 1200 n-öl gyökér megfogására. Bér meggyezés szerint. Ert. Igaz Józseffel, Bécsi-ú. 95. 5984

Egy hóthónapos nőstény kecske eladó. Lendvay-ú. 23. 5987

Élvezet egy mangalica hasasértés aug. 4-én délután 6 óra körül. Megtaláló vagy nyomravezető magas jutalom ellenében hozza vissza. Jó Imre Dali tanya 6. számú tanyájára. 5988

1000 pengő jutalmat kap, aki részemre kiadó magánházaát szerez. Cim: Justh Gyula u. 64. 5991

Ósinos moly kocsi elcsereznék acélvázas jó sportkocsira, meggyezés szerint. Barcsay-ú. 9. 5993

Másfél kth. búza polyvája és szalmája eladó vagy trágyáért elcserezhető. Ert. Hosszú-ú. 16. 5994

2-1-es Telefonunk rádió eladó. Kálvin-utca 31. 5996

MAKÓI NÉPUJSÁG

a Demokratikus Nemzeti Bizottság lapja.

Szerkesztőbizottság: Dr. Diósszágyi Sámuel, Gubacs Mihály, Kiss Imre, Lukács Pál, ifj. Stumpf György, Gy. Varga Sándor.

Felölös szerkesztő: Koncsek László. Felölös kiadó: Demokratikus Nemzeti Bizottság.

Makói „Szabadság” Nyomdaipari Kft. Makó, Szegedi-utca 1. Felölös nyomdavezető: Halász Ferenc.